

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-563/23-E

Název	Základní škola Pardubice-Polabiny, Družstevní 305
Sídlo	Družstevní 305, Polabiny, 530 09 Pardubice
E-mail	reditelna@zspolabiny1.cz
IČO	48 161 292
Identifikátor	600 096 211
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jarmila Křivková
Zřizovatel	statutární město Pardubice
Místo inspekční činnosti	Družstevní 305, Pardubice
Inspekční činnost na místě	23. - 25. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Pardubice-Polabiny, Družstevní 305 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo ve 26 třídách celkem 666 žáků, z toho 62 žáků s odlišným mateřským jazykem (ukrajinský, mongolský, vietnamský a slovenský) a 77 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Od roku 2016 došlo ke snížení počtu žáků, kapacita školy je nyní naplněna téměř z 85 %. Činnost školní družiny je organizována v šesti odděleních, která téměř kopírují třídní kolektivy prvního až třetího ročníku. K 31. 10. 2022 do nich bylo přihlášeno 180 žáků z nejvyššího možného počtu 210 žáků. Školní jídelna zajišťuje stravování žáků a zaměstnanců školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně vedení školy, ředitelka je ve funkci od začátku školního roku 2022/2023. Má dlouholeté pedagogické zkušenosti, které nyní doplňuje především odbornými semináři právního charakteru. Hlavním koncepčním záměrem je pokračovat v naplňování vzdělávacích cílů se zaměřením na oblast informatiky, výuku cizích jazyků a vedení žáků ke zdravému životnímu stylu. Dobře lze vysledovat úspěšné uskutečňování dalších důležitých úkolů, například vyhledávání nadaných žáků a jejich zapojování do soutěží zejména sportovního a vědomostního zaměření. Učitelé dosud evidují 11 takových žáků (zatím bez diagnostiky pedagogicko-psychologické poradny). Ředitelce pomáhá orientovat se v jednotlivých oblastech řízení, manažerských kompetencích a činnostech školy zástupkyně, která má dlouholeté zkušenosti s působením ve vedení školy (včetně funkce ředitelky). Interní dokumenty jsou srozumitelné, drobné formální úpravy byly provedeny v průběhu inspekční činnosti.

Většina pedagogických pracovníků je kvalifikovaná, jedna učitelka a jedna vychovatelka dokončují pedagogické vzdělání. Ve zhlédnutých činnostech se tato skutečnost negativně neprojevila. Výuce v hojném počtu napomáhají asistenti pedagoga, včetně několika ukrajinských. Ředitelka podporuje spolupráci pedagogů a jejich rozvoj pomocí dalšího vzdělávání a vzájemných hospitací. Nabízených seminářů a webinářů s aktuální tematikou se však zúčastňují jen někteří z nich, nabyté poznatky si sdělují v rámci každodenního kontaktu, ve výuce je aplikují v různé míře. Příležitostí ke zlepšení je zařazování nových poznatků systematicky při poradách nebo v rámci schůzek předmětových komisí a také častější a rovnoměrnější účast pedagogů na akcích dalšího vzdělávání. Ve škole působí školní psycholog a speciální pedagog, kteří posilují činnost školního poradenského pracoviště

Prostorové a materiální podmínky pro výuku vedení školy ve spolupráci se zřizovatelem postupně zlepšuje (rekonstrukce odborných učeben), vynakládá i další finanční zdroje na zvelebování jejího bezprostředního okolí (nové herní prvky na školním hřišti, úprava školní zahrady). Slabinou jsou pouze chybějící prostory školní družiny, která svou činnost musí provádět v učebnách, kde není dostatek místa pro volný pohyb. Nedostatek vhodného prostoru pro odpočinek a relaxaci je kompenzován aktivním využíváním dalších tříd, plochou školního hřiště a školní zahrady. Je tak podporován pobyt venku a pohybové aktivity rekreačního charakteru.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (3. verze). Digitální gramotnost je podporována rozšířenou výukou informatiky od 6. ročníku ve výběrových skupinách, s možností získání certifikátu *European Computer*

Driving Licence, na který probíhá systematická příprava v 8. a 9. ročníku. Učební plán byl naplňován. Výuka je doplňována projektovými dny, výlety a exkurzemi.

Sledované hodiny na prvním stupni byly většinou připravené a promyšleně strukturované. V úvodu byla často zařazována vhodná motivační složka s možností zapojení a vlastního vyjádření žáků. Někteří učitelé upřednostňovali frontální formu výuky s využitím metod, které u žáků v převážné většině hospitovaných hodin podněcovaly jejich aktivní přístup. Frontální forma práce se účelně střídala se samostatnou prací žáků a logicky navazovala na další činnosti. Výuka byla smysluplná a pro žáky přiměřená. V několika málo případech byla využita skupinová práce nebo aktivity rozvíjející jednotlivé kooperativní dovednosti žáků. Zvláště v nejnižších ročnících bylo vyučování často zpestřeno relaxačními pohybovými chvilkami. Osvojení a upevnění učiva bylo zpravidla účelně podporováno především názornými didaktickými pomůckami, popř. s ohledem na vzdělávací cíl také multimediálními prostředky. Ojedinelé byla výuka diferencovaná pro rozvoj individuálních schopností žáků. Někdy měli žáci k dispozici další připravené úlohy, z nichž si mohli vybrat podle obtížnosti řešení. V případě potíží někteří učitelé účelně a individuálně žákům pomáhali, případně rozvíjeli práci s chybou. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami byli běžně zapojeni s ostatními, asistenti pedagoga s nimi pracovali a současně pomáhali i ostatním, kteří jejich pomoc potřebovali. I v hodinách nejnižších ročníků bylo zřejmé, že žáci mají osvojena třídní pravidla, jejichž dodržování mělo kladný vliv na dobré pracovní podmínky ve třídě i ukázněnost žáků. V případě problémů se žáci neostýchali učitele oslovit, požádat o pomoc. Hodnotící činnosti obvykle probíhaly v průběhu, výjimečně a spíše formálně v závěru hodin, kdy pak často zasahovaly do přestávek. Dílčí sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků probíhalo v různé kvalitě při většině hodin.

Také na druhém stupni ve sledované výuce vládla klidná atmosféra bez kázeňských problémů. Práce se vzdělávacím cílem nebyla vždy zřejmá, cíle vycházely z očekávaných výstupů, učitelé je dokázali dobře definovat, ale příliš se nevěnovali jejich vyhodnocení, často nebylo ověřováno jejich naplnění. Hospitované hodiny měly rozdílnou úroveň, v některých měl dominantní roli učitel, v jiných se vyskytovaly aktivity směřující k zapojení jednotlivců. Badatelská činnost nebo vyhledávání a následné třídění informací nebyly zastoupeny, občas byly od žáků vyžadovány složitější myšlenkové operace, byli vedeni k chápání souvislostí, k logickému uvažování. Jako převažující forma výuky se vyskytovala frontální, kterou doplňovala individuální činnost. Skupinová nebo párová forma práce téměř nebyla zastoupena. Četnější zařazování kooperativních prvků je příležitostí ke zlepšení do budoucna. K motivaci žáků přispívaly mezipředmětové vztahy, problémové otázky a zejména propojení učiva s každodenním životem. Názorné pomůcky podporovaly výuku zřídka, příkladná byla bohatá ukázka přírodnin, která mohla být ještě účelněji využita v případě samostatného žákovského zkoumání. Didaktická technika byla zapojena alespoň krátce ve většině vyučovacích hodin a posloužila hlavně pedagogům k promítnutí videoukázky, fotografie či textu, pouze jedenkrát žákovi k představení jeho prezentace. Všichni žáci zpravidla plnili stejné úkoly, ve vyučovacím procesu chyběla diferenciací činností podle jejich vzdělávacích možností a potřeb. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami docházelo jen občas ke zkrácení jejich úlohy, nadanějším žákům nebyly rozšiřující úlohy nabízeny. Poskytovaná zpětná vazba byla vesměs stručná, konstatující správnou či chybnou odpověď, jen výjimečně měla podobu formativního hodnocení s naznačením možností rozvoje. V průběhu vyučování byli žáci pouze občas vedeni k sebereflexi, sebehodnocení, vzájemnému vrstevnickému hodnocení, což snižovalo účinnost výuky. Často chyběly funkční závěry hodin (zhodnocení práce třídy, pochvaly spolupracujících žáků).

Zájmové vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu „Kamarádi“. Činnost je organizována se zaměřením na praktické dovednosti žáků, podpořena výlety, besedami a projektovou činností. Vychovatelky pracují v návaznosti na vzdělávací program školy. Pod záštitou školní družiny je organizována celá řada zájmových kroužků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Míru a kvalitu získaných vědomostí a dovedností žáků učitelé průběžně monitorují a ověřují obvyklými diagnostickými a evaluačními nástroji, výsledky zaznamenávají formou klasifikace. Podrobnosti z pedagogického pozorování jsou evidovány v menší míře, sledování učebního pokroku žáků zatím systematicky nastavené není. Individualizaci vzdělávací nabídky sloužící účinnému rozvoji žáků se vyučující zatím věnují jen málo. Na prvním stupni si žáci zakládají své portfolio, které však cíleně neslouží jako podklad ke sledování vývoje žáka, má spíše formální a shromažďovací podobu. U starších žáků tento záměr naplňován není, připravené pořadače byly prázdné. Cennou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu poskytuje externí testování, výkony žáků zpravidla odpovídají oblasti republikového průměru, případně jsou lepší.

Souhrnné výsledky vzdělávání žáků z pohledu hodnocení na vysvědčení zůstaly od minulé inspekce prakticky stejné, na konci prvním pololetí letošního školního roku prospělo s vyznamenáním 59 % žáků. Liší se však úspěšnost na jednotlivých stupních, u mladších žáků je oproti roku 2016 o 10 % nižší, přesto alespoň v prvním ročníku měl každý žák možnost zažít pocit úspěchu, který je významnou motivací pro jejich další školní práci. Na druhém stupni se naopak úspěšnost o 10 % zvýšila, což ukazuje na dobrý počátek systematického působení vedení školy na pedagogy ve smyslu respektování individuálních možností žáků. Z přehledu prospěchu je však zřejmé, že se stále v některých předmětech (fyzika, matematika, český jazyk atd.) objevuje větší počet žáků (jedna čtvrtina až jedna třetina třídy) ohrožených školním neúspěchem. Příčinou je zejména styl vedení výuky, kdy prvky aktivního učení jsou zařazovány ojediněle, stejně jako účelná formativní zpětná vazba. Systém práce s žáky s rizikem školního neúspěchu je založen na nabídce doučovacích aktivit, na možnosti opravit si známku přezkoušením atd. Ovšem ne všichni učitelé dokážou s těmito metodami účelně pracovat, naplňovat potřeby žáků a vytvářet podmínky k jejich úspěšnému vzdělávání. V posledním období mírně vzrostl počet neprospívajících žáků (2,3 %). Nepříznivou skutečností je vysoký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (48 %), kteří spadají svým prospěchem do oblasti školního neúspěchu. Jim určená podpůrná opatření nejsou účinná, případně nejsou naplňována. Problémy v této oblasti přetrvávají od minulé inspekce, efektivní opatření směřující k pozitivnímu posunu nebyla přijata. Výchovná poradkyně se dostatečně nevěnovala zavedení fungujícího systému podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně metodické pomoci pedagogům při naplňování a vyhodnocování efektivity podpůrných opatření. Nízká efektivita práce s těmito žáky se negativně projevuje i v jejich hodnocení. Obdobně ani systém vzdělávání a hodnocení žáků s odlišným mateřským jazykem není plně funkční. Zvláště na druhém stupni je ponechán na vůli jednotlivých učitelů, bez stanovení základních pravidel. Podpora žáků-cizinců při výuce často chybí (zjednodušené písemné výklady, pracovní listy v příslušném mateřském jazyce apod.), je s nimi pracováno jako s českými dětmi, chybí i pomoc pedagogů při jejich socializaci. Přínosem je výuka češtiny jako druhého cizího jazyka v malých skupinách ukrajinskou učitelkou. Možností, která by mohla vést k vyšší účinnosti, by byla tandemová výuka s českou asistentkou pedagoga.

Pozitivní výsledek hodnocení chování (0,3 % žáků se sníženým stupněm) ukazuje úspěšnou snahu školy směřovat žáky k osvojování sociálních dovedností a morálních hodnot. Škola operativně řeší případné rizikové nebo jinak nežádoucí chování a ve spolupráci s rodinou přijímá vhodná opatření. Pro zvýšení efektivity prevence rizikového chování je navázána spolupráce s Centrem primární prevence Semiramis, jsou organizovány praktické hodiny a adaptační kurz. K hodnotnému trávení volného času žáků na druhém stupni přispívají početné kroužky. Bezpečnost a ochrana zdraví žáků a prevence rizikového chování jsou přirozeně začleňovány do výuky. Přesto je ve škole vyšší úrazovost (zejména v tělesné výchově). O zlepšení této situace se snaží především opětovným poučením o bezpečnosti, například před různými školními akcemi a při aktivitách mimo areál školy.

Žáci se pravidelně úspěšně umísťují ve vyšších kolech různých soutěží, nejčastěji souvisejících s digitálními technologiemi (např. *IT-Slot*, *Office arena*) a využíváním IT prostředků (*Prezentiáda* apod.), ale i vědomostních (matematické aj.) a dovednostních (recitační, sportovní). Škola se účastní také různých akcí v rámci ekologické výchovy, které propojuje s charitativní činností.

Závěry

Vývoj školy

- od minulé inspekce došlo ke změně ve vedení školy,
- mírně se snížil počet žáků školy i školní družiny,
- průběžně je doplňováno materiální vybavení, upravovány vnější i vnitřní prostory školy přispívající k dosahování vzdělávacích cílů.

Silné stránky

- vstřícná komunikace pedagogů v průběhu vzdělávacího procesu, podporující klidnou atmosféru ve třídách,
- zjišťování úrovně vzdělávání prostřednictvím externího testování,
- stabilita pedagogického sboru přispívající k prohlubování sociálních vztahů mezi subjekty vzdělávání.

Slabé stránky / příležitosti ke zlepšení

- není zcela funkční oblast výchovného poradenství, je třeba zlepšit metodickou podporu pedagogů při práci s podpůrnými opatřeními a při vyhodnocování jejich účinnosti,
- není nastaven odpovídající jednoznačný systém vzdělávání, hodnocení a socializace žáků s odlišným mateřským jazykem,
- nerovnoměrně rozložené další vzdělávání pedagogů,
- málo pestré využití forem a metod práce, a to zejména na druhém stupni, nedostatečná diferenciací práce v návaznosti na sebehodnocení, sebereflexi, případně vrstevnické hodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zapojit do výuky žáků s odlišným mateřským jazykem osobu české národnosti, která by ovlivňovala správnou výslovnost a zároveň poskytovala výukovou podporu,

- rozpracovat do jednotlivých ročníků minimální doporučenou úroveň očekávaných výstupů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- zajistit vzdělávací akci pro celý pedagogický sbor na téma diferenciacie výuky, formativní hodnocení, sebereflexe a sebehodnocení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání verze 3 s účinností od 1. 9. 2022
2. Školní vzdělávací program pro školní družinu „Kamarádi“ s účinností od 1. 9. 2021
3. Školní řád s účinností od 1. 9. 2018
4. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2020
5. Klasifikační řád s účinností od 1. 9. 2014
6. Školní matrika – školní rok 2022/2023
7. Třídní knihy – školní rok 2022/2023
8. Rozvrhy hodin tříd a učitelů – školní rok 2022/2023
9. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování – školní rok 2022/2023
10. Tabulace učiva a minimální výstupy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021-2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.